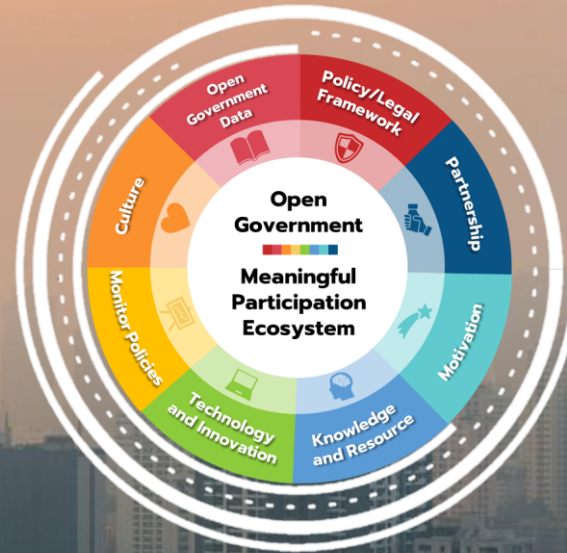

RoLD Environmental Justice Forum ครั้งที่ 1

“ การขับเคลื่อนอากาศสะอาด ”

ดร.บัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์

ประธานคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด

สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

PM 2.5 & ระบบนิเวศของภาครัฐระบบเปิดและการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย

Open Government & Meaningful Participation

Ecosystem

Open Government

การเปิดเผยและส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากข้อมูล และให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมพัฒนาด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

Transparency

Public Participation

Accountability

Inclusiveness

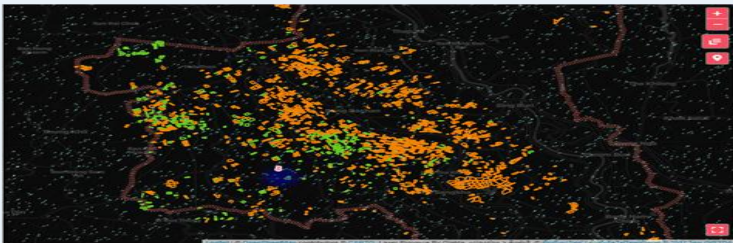
01

การเปิดเผยข้อมูล การพัฒนาแพลตฟอร์มกลางในการ
แก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) เพื่อ
เชื่อมโยงฐานข้อมูล ภายใต้อีชื่อ

"PM25air.opengovernment.go.th"

ภาพแสดงพื้นที่เผาไหม้/พื้นที่เผาไหม้ซ้ำซาก จังหวัดสิงห์บุรี

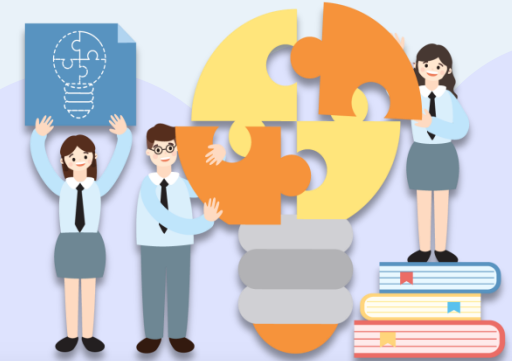
ภาพแสดงพื้นที่ปลูกอ้อยที่ใช้แรงงานตัด
และรถตัด จังหวัดสิงห์บุรี

OPEN DATA PM 2.5 : จำนวน 15 รายการ

- 1 ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)
- 2 จุดความร้อน (Hotspot)
- 3 พื้นที่เผาไหม้/พื้นที่เกิดไฟไหม้ซ้ำซาก
- 4 สถานการณ์การเผาของประเทศเพื่อนบ้าน
- 5 สภาพอากาศ/ทิศทางลม
- 6 ปัญหาสุขภาพของประชาชน
- 7 สถานที่เสี่ยงในพื้นที่
- 8 ข้อมูลจากภาคเอกชน/ข้อมูลจากภาคประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม
- 9 ข้อมูลจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่
- 10 Timeline และ Time Series
- 11 รูปถ่าย กิจกรรมจากการลงพื้นที่ต่าง ๆ
- 12 ข้อมูลเชิงบวกในพื้นที่ (Area)
- 13 ข้อมูลเชิงเรื่องราว (Story)
- 14 ข้อมูลพื้นที่ (Area)
- 15 องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

07

การกำกับติดตามการดำเนินงานของภาครัฐ การกำหนดตัวชี้วัด เช่น ความสำเร็จในการจัดการหมอกควันและไฟฟ้า (Hotspots) และมีการติดตามและประเมินผล รวมทั้งรายงานความคืบหน้าของการดำเนินนโยบายในแต่ละเรื่อง เพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการที่กำหนดไว้

ผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาระบบนิเวศภาครัฐระบบเปิดและการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย (OG & MP) ในการแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) จังหวัดสิงห์บุรี

9. การนำแนวคิด OG&MP ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาการเผาอ้อย (90%)

- โรงงานน้ำตาลสิงห์บุรี ประชาสัมพันธ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือให้ช่วยกัน ดูแล และนับว่าประชาสัมพันธ์ ไม่ให้มีการเผาอ้อยก่อนเข้าสู่โรงงาน และให้ดำเนินการปฏิบัติตามระเบียบ/กฎหมาย
- ประชาสัมพันธ์ อ้อย PM 2.5 ให้กับผู้คัดกรองราชการ และประชาชน
- จัดอบรมและบรรยายให้ความรู้ ให้กับเกษตรกร เป็นประจำ
- จัดอบรมและบรรยายให้ความรู้ ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปเป็นประจำ

8. การสร้างวัฒนธรรมองค์กร (90%)

- รวบรวมข้อมูลและศึกษาปัญหาจากภาคส่วนต่างๆ
- เพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้
- สร้างการรับรู้และสร้างการมีส่วนร่วมในการลดการเผาผ่านโครงการมาบัตทุกซ์ บำรุงสุข และโครงการคัดค้านเกษตรกรเคลื่อนที่ฯ
- ทุกอำเภอมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย
- มีส่วนร่วมในการลดการเผาในพื้นที่โล่ง การเกษตรชายฝั่งต่อเนื่องและมาบสมอ
- สร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหา PM 2.5
- ประชาสัมพันธ์ สาเหตุของการเกิดปัญหา PM 2.5

7. การติดตามนโยบายของภาครัฐ (85%)

- กำหนดให้มีปริมาณอ้อยไฟไหม้เข้าหีบไม่เกินร้อยละ 10 ของปริมาณอ้อยที่โรงงานรับ
- ติดตามสถานการณ์ (PM 2.5) ประจำวันและจัดทำเป็น Infographic
- รายงานผลการดำเนินงานตามแผน เป็นประจำทุกเดือน

6. การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (90%)

- ติดตั้งเครื่อง Low Cost Sensor เชื่อมร้อยแล้ว ทั้ง 10 เครื่อง
- ประชาสัมพันธ์มาตรการสนับสนุนจากภาครัฐในการสนับสนุนเครื่องจักรกลเกษตร
- ไม่มีการประกาศในการสนับสนุนเครื่องจักรกลในการลดการเผา
- โรงงานน้ำตาลสิงห์บุรี ส่งเสริมเครื่องสาลี

5. การสนับสนุนองค์ความรู้และทรัพยากร (90%)

- สนับสนุนองค์ความรู้
- โรงงานน้ำตาลสิงห์บุรี มีการส่งเสริมเครื่องสาลีในอ้อย

1. การเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ (85%)

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานข้อมูลเข้าสู่แพลตฟอร์มกลางเป็นประจำและเป็นปัจจุบัน
- ประชาสัมพันธ์การเข้าใช้แพลตฟอร์ม และประชาสัมพันธ์ผ่านกลุ่มไลน์เครือข่าย
- เพิ่มช่องทางเผยแพร่ข้อมูลผ่าน Facebook และ Line กลุ่มต่างๆ
- เผยแพร่ความรู้ผ่านโครงการมาบัตทุกซ์ บำรุงสุข และโครงการคัดค้านเกษตรกรเคลื่อนที่ฯ
- ทุกอำเภอมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย
- แจ้งทุกอำเภอให้สร้างการรับรู้กับเรื่องการเผา
- ประชาสัมพันธ์ค่าฝุ่นละออง PM2.5 ในรายงานสถานการณ์ประจำวันทุกวัน

2. การมีนโยบายและกฎหมายที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา (90%)

- ส่งเสริมให้เกษตรกรไกลตลาดอ้อยข้าว
- ประกาศมาตรการ ห้ามเผา
- จัดทำประกาศจังหวัดสิงห์บุรี เรื่อง มาตรการป้องกันแก้ไขปัญหา (PM 2.5)
- รวบรวมรายงานข้อมูลการเผาเพื่อเป็นฐานข้อมูล
- แจ้งอำเภอทุกอำเภอ สอดส่อง ดูแล ความคุม และจัดการเผาในพื้นที่
- เน้นย้ำการปฏิบัติตามการป้องกันการเผาในที่ โล่งแจ้งอย่างเข้มงวด
- สอบถามปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงนโยบายการมีส่วนร่วม รวมถึงการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

3. การสร้างภาคีเครือข่าย (90%)

- สร้างการรับรู้ให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
- แจ้งสรุปรายงานสถานการณ์ (PM2.5) และจุดความร้อน ไปประชาชนทั่วไปทราบ
- ตระหนักให้เกษตรกรในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการแก้

4. การสร้างแรงจูงใจ (90%)

- สอน, โรงงานน้ำตาลสิงห์บุรี มีการกำหนดค่าส่งเสริมให้เกษตรกรลดอ้อยไฟไหม้

ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนพัฒนาระบบนิเวศภาครัฐระบบเปิดและการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย (OG & MP) ในการแก้ไขปัญหาหมอกพิษด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) จังหวัดลำปาง

9. การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชนในการป้องกันไฟฟ้า โดยใช้ระบบการจ่ายค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ

- จัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคเอกชน
- จัดสัมมนาเรื่อง "การขับเคลื่อนส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับ PES"
- จัดการประชุมเพื่อขับเคลื่อนเรื่อง PES
- ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน ณ บริษัท บูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด
- ประชุมเรื่อง การตอบแทนคืนให้แก่ระบบนิเวศ (PES) และลงพื้นที่ ณ กฟผ. แม่เมาะ จังหวัดลำปาง
- สำนักงาน ก.พ.ร. ประสานงานกับทีมผู้พัฒนาแพลตฟอร์ม อนุรักษ์และแอปพลิเคชัน DEFIRE เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอ

8. การสร้างวัฒนธรรมองค์กร

- ประชาสัมพันธ์ช่องทางรับแจ้งเหตุไฟฟ้าหมอกควัน รณรงค์สร้างความตระหนัก ชี้แจงห้ามการเผา รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้มีความรู้

7. การติดตามนโยบายของภาครัฐ

- ให้ความสำคัญในการติดตามผลการพัฒนาระบบนิเวศภาครัฐระบบเปิดฯ
- กำหนดตัวชี้วัดการประเมินส่วนราชการของจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2565 "ความสำเร็จของการจัดการหมอกควันและไฟฟ้า (Hotspots)"
- ขยายผลกิจกรรม My Better Country Hackathon โดยทีมวิทย์ท้องถิ่น

6. การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง

- ใช้ Application "Burn Check" ในการบริหารการเผาในที่โล่ง
- ติดตั้งเครื่อง Low Cost Sensor เชื่อมร้อยแล้ว ทั้ง 10 เครื่อง
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนใช้แพลตฟอร์มกลางมาใช้ในการมีเป้าหมายที่เสี่ยงที่สำคัญ
- ขยายผลการใช้ Line chat bot "ม้องเข้ม"

1. การเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ

- อยู่ระหว่างการรวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูล 6 รายการให้ครบถ้วน
- แจ้งให้ทุกภาคส่วนร่วมกันใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์มกลาง

2. การมีนโยบายและกฎหมายที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา

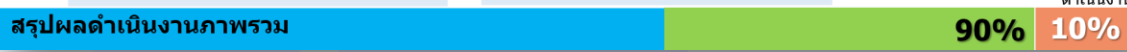
- มีนโยบายให้มีการรายงานแผนการบริหารจัดการเชื้อเพลิงของเจ้าที่ตามหลักวิชาการให้จังหวัดลำปางทราบเป็นประจำทุกวันเพื่อหามาตรับข้อสั่งการ
- สนธิกำลัง ประชาสัมพันธ์ ลาดตระเวน ป้องกันการลักลอบเผา
- จัดชุดรณรงค์ประชาสัมพันธ์แบบเคาะประตูบ้าน
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชนโดยใช้ระบบ (PES)

3. การสร้างภาคีเครือข่าย

- ร่วมกับทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่า
- ผลักดันให้ภาคเอกชนดำเนินโครงการ CSR
- จัดทำโครงการ "คนลำปางร่วมใจ สร้างฟ้าไร้หมอกควัน"
- บริหารจัดการเชื้อเพลิงเชื้อเพลิงด้วยการทำปุ๋ยหมักโลกบอลอชช โดยบริษัทการเผา เป็นริษัทสุดท้าย

4. การสร้างแรงจูงใจ

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้ ผลักดันและสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนดำเนินโครงการ CSR

การจัดการ PM 2.5 ที่แหล่งกำเนิด

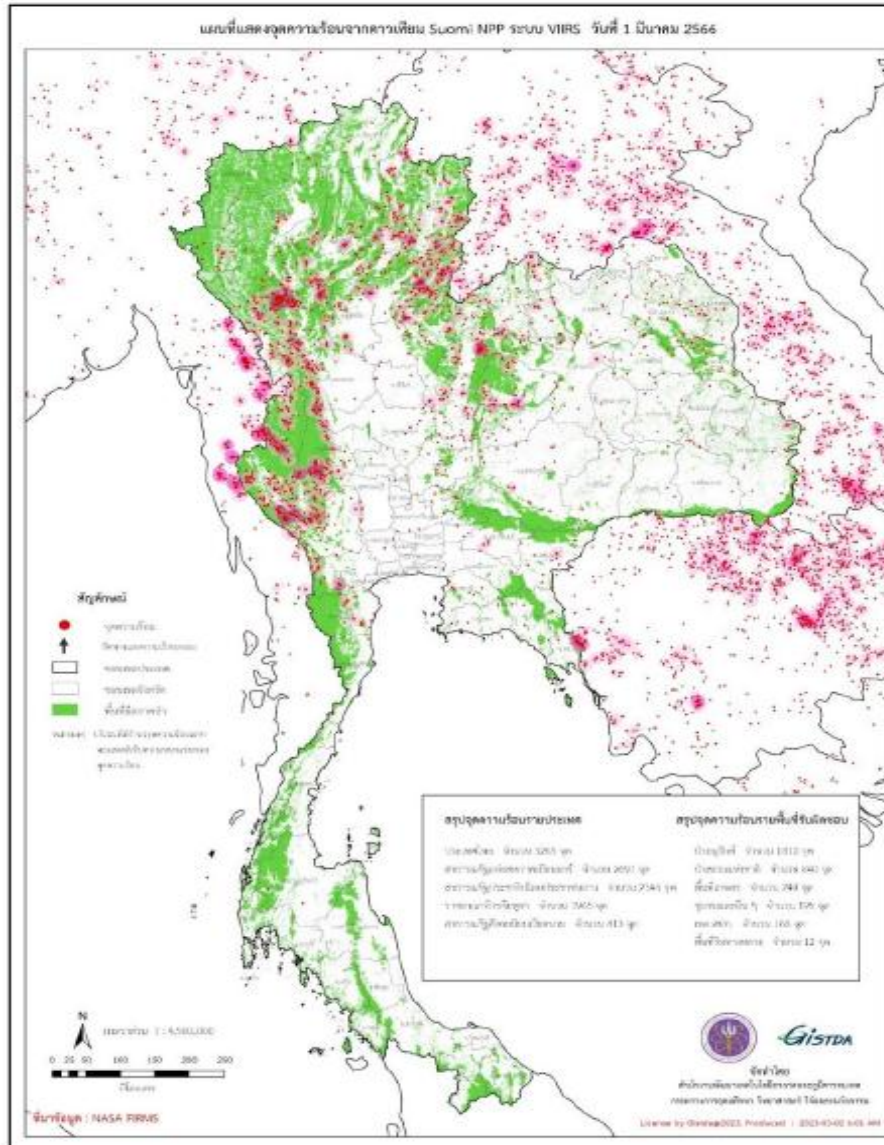
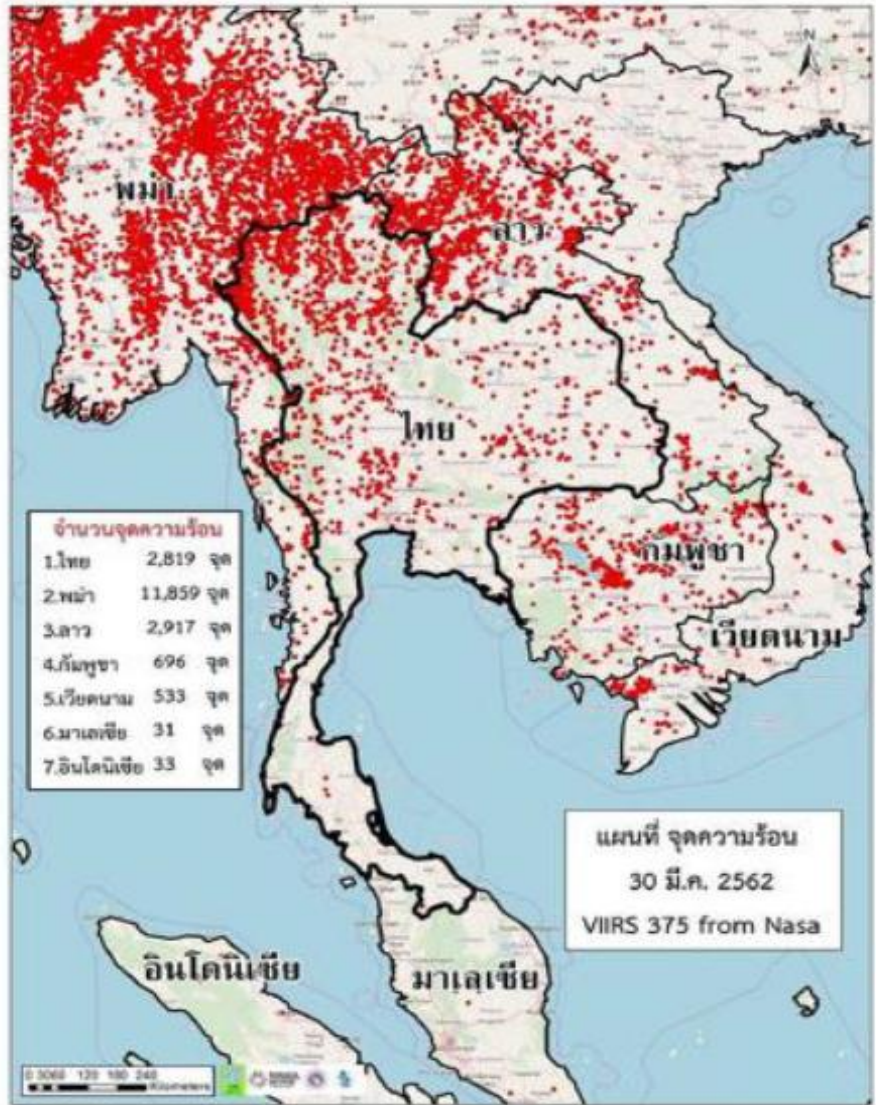
- จากไฟในป่า
- จากไฟในพื้นที่เกษตร
- จากข้ามแดน
- จากภาคอุตสาหกรรม
- จากภาคขนส่ง จราจร
- จากการก่อสร้าง
-

เครื่องมือและระบบบริหารจัดการ

1. ระบบเครือข่ายฐานข้อมูล และการติดตามสถานการณ์ + ระบบคาดการณ์ล่วงหน้า
2. การบูรณาการองค์กร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. ระบบแผนและงบประมาณแบบบูรณาการ
(ระดับกรม – จังหวัด - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
4. ระบบการเงิน การคลัง ภาษี และมาตรการทางเศรษฐศาสตร์
(PPP, BPP, PES, EPR)
5. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
6. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Public-Private-People Partnership)
7. การสื่อสารสาธารณะ
8. ระบบตัวชี้วัด (KPI , Joint-KPI)

PPP : Polluter Pay Principle
BPP : Beneficiary Pay Principle
PES : Payment for Ecosystem Service
EPR : Extended Producer Responsibility

จุดความร้อนในประเทศไทย และเพื่อนบ้าน

1 มีนาคม 2566
สรุปจุดความร้อนรายประเทศ

ประเทศไทย	3256 จุด
เมียนมาร์	2961 จุด
ลาว	2345 จุด
กัมพูชา	1965 จุด
เวียดนาม	413 จุด

สรุปจุดความร้อนรายพื้นที่

ป่าอนุรักษ์	1810 จุด
ป่าสงวนฯ	840 จุด
พื้นที่เกษตร	240 จุด
ชุมชนและอื่นๆ	195 จุด
เขต สปก.	168 จุด
พท.ริมทางหลวง	12 จุด

Fig. 4. Hotspots on March 30, 2019, NASA-VIIRS-MODIS. Source: Haze Free Thailand Program, School of Public Policy, Chiang Mai University.

March 2019

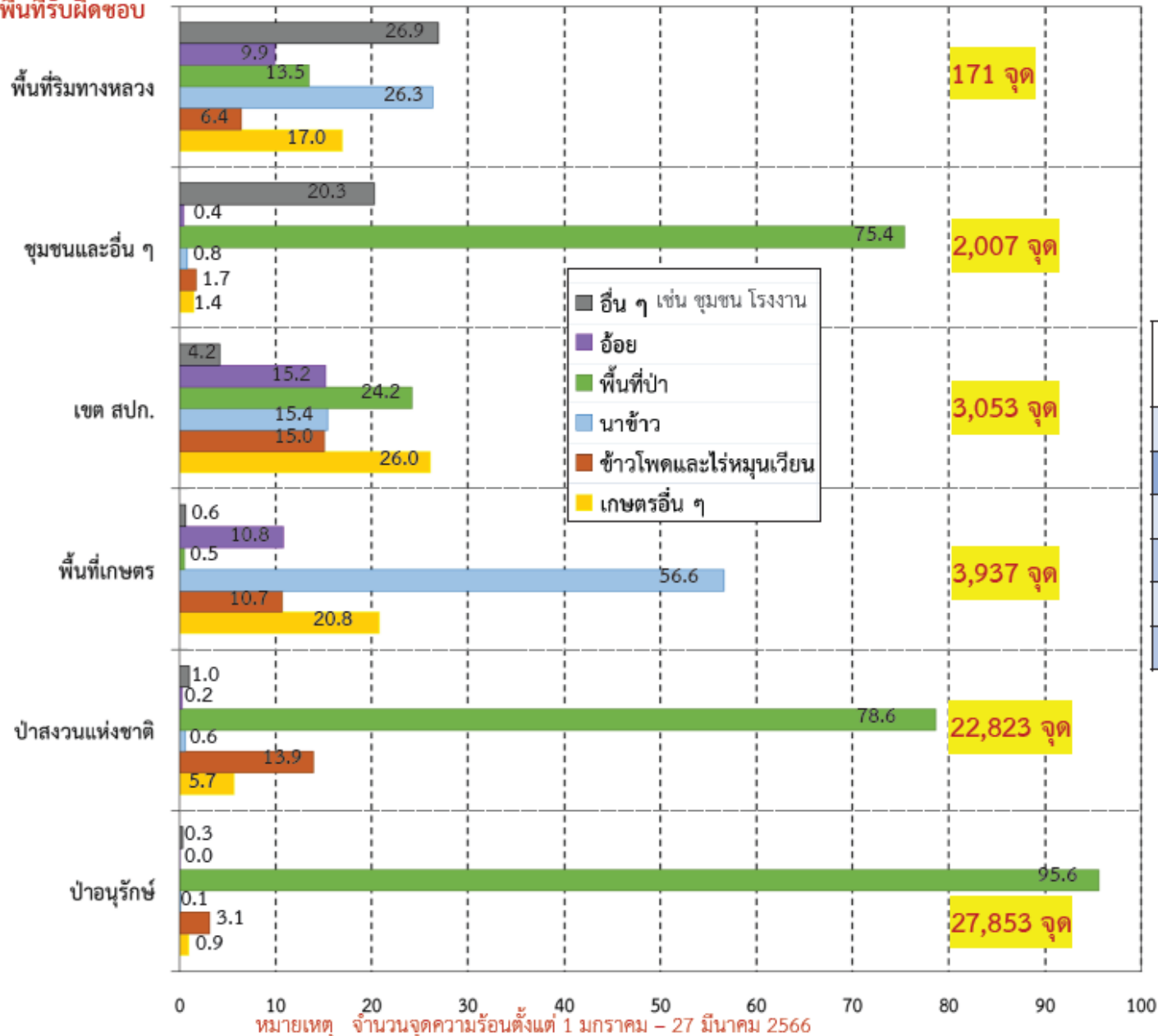
March 2023

กราฟแสดงร้อยละของจำนวนจุดความร้อนจำแนกตามพื้นที่รับผิดชอบและการใช้ประโยชน์ที่ดิน
ใน 17 จังหวัดภาคเหนือ ระหว่างเดือนมกราคม 2566 - มีนาคม 2566

พื้นที่รับผิดชอบ

จำนวนจุดความร้อนใน 17 จังหวัดภาคเหนือ ระหว่างเดือน มกราคม – มีนาคม 2566

	พืชเกษตร อื่น	ข้าวโพด ไร่หมุนเวียน	นาข้าว	พื้นที่ ป่า	อ้อย	อื่น ๆ เช่น ชุมชน
ป่าอนุรักษ์	0.9	3.1	0.1	95.6	0.0	0.3
ป่าสงวนแห่งชาติ	5.7	13.9	0.6	78.6	0.2	1.0
พื้นที่เกษตร	20.8	10.7	56.6	0.5	10.8	0.6
เขต สปก.	26.0	15.0	15.4	24.2	15.2	4.2
ชุมชนและอื่น ๆ	1.4	1.7	0.8	75.4	0.4	20.3
พื้นที่ริมทางหลวง	17.0	6.4	26.3	13.5	9.9	26.9

ระหว่างปี 2553 – 2562 (10 ปี)
พื้นที่เผาไหม้ซ้ำซากรวม 9.7 ล้านไร่

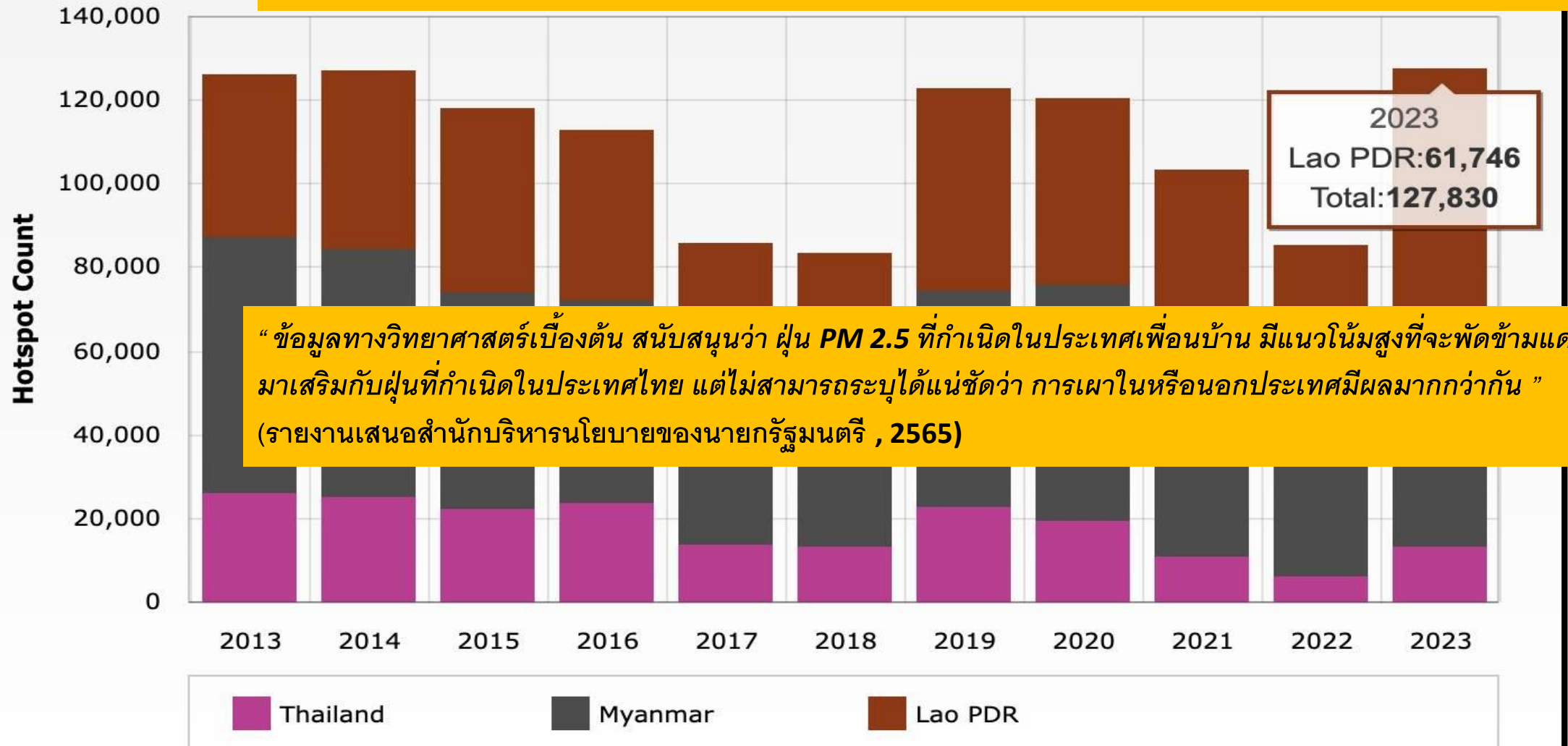
- ไฟในป่า 65 %
- นาข้าว 22 %
- ข้าวโพด 6 %
- เกษตรอื่น ๆ 3 %
- อ้อย 2 %

PM 2.5 ข้ามแดน

ช่วงปี 2558 – 2563

พม่า : การเผาในป่า ข้าวโพด สัดส่วนใกล้เคียงกัน , ตามแนวชายแดน ข้าวโพดมากกว่า

ลาว : การเผาในป่า ข้าวโพด สัดส่วนใกล้เคียงกัน , ตั้งแต่ 2562 การเผาในข้าวโพดในพื้นที่ลาวตอนเหนือเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

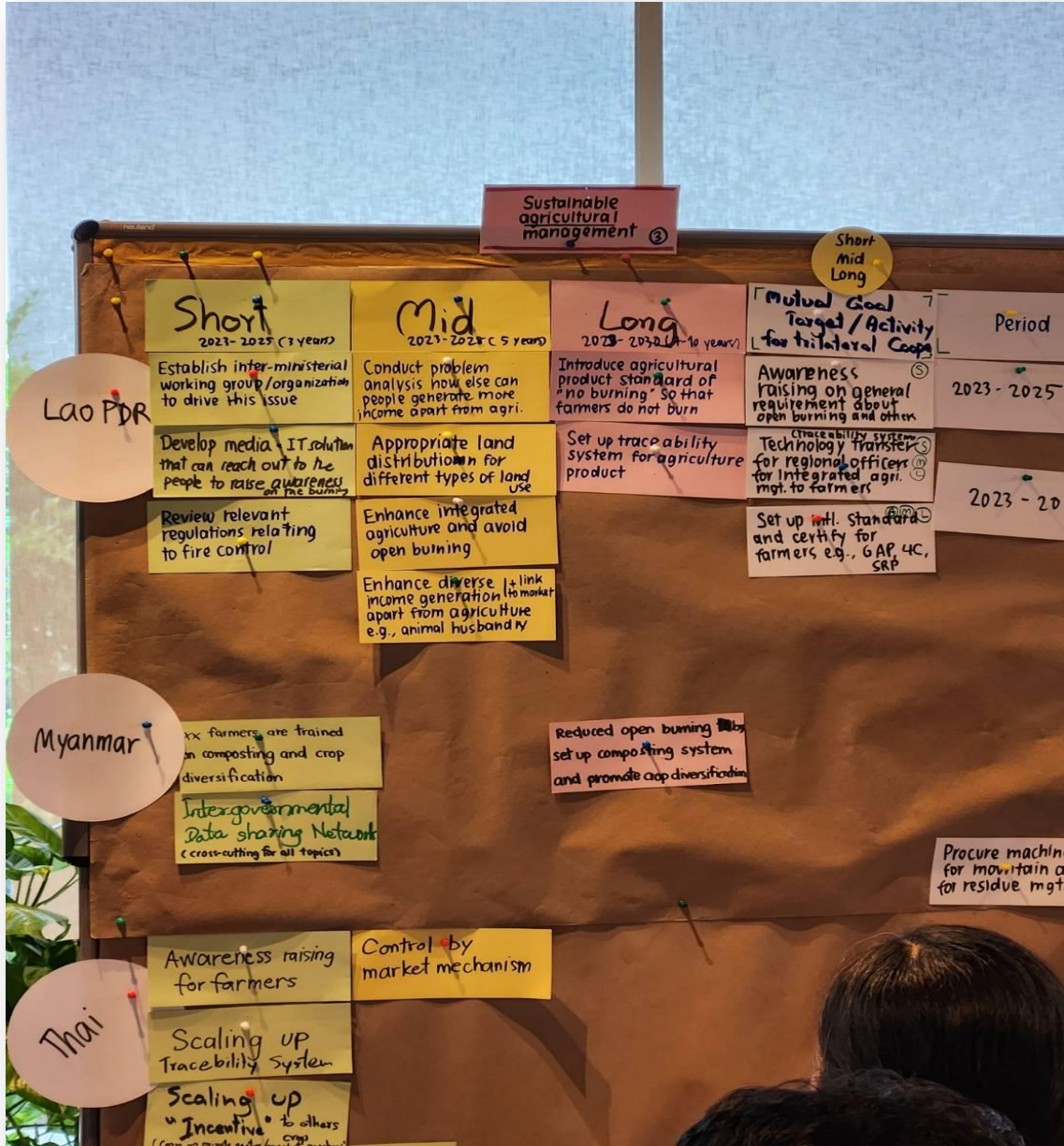
“ ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์เบื้องต้น สนับสนุนว่า ฝุ่น PM 2.5 ที่กำเนิดในประเทศเพื่อนบ้าน มีแนวโน้มสูงที่จะพัดข้ามแดนมาเสริมกับฝุ่นที่กำเนิดในประเทศไทย แต่ไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่า การเผาในหรือนอกประเทศมีผลมากกว่ากัน ”
(รายงานเสนอสำนักบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี , 2565)

PM 2.5 ช้ามแดน

การประชุมร่วม 3 ประเทศ (ไทย-ลาว-เมียนมาร์)
23 – 25 พฤษภาคม 2566 @ จ.เชียงใหม่

PM 2.5 ช้ามแดน

ข้อเสนอร่วม

- Risk Map
- Data Monitoring Platform
- Firefighter Network

ไฟในภาคเกษตร : แนวทาง เครื่องมือ และ ระบบสนับสนุน

แนวทางการบริหารจัดการ

- เปลี่ยนระบบการเกษตร
- เปลี่ยนวิธีจัดการเศษวัสดุการเกษตร
- ระบบการจัดการไฟ

เครื่องมือ และระบบสนับสนุน

1. ข้อมูลรายแปลง : พิกัด , ข้อมูลชั้นทะเบียนเกษตรกร, TP-Map
2. ระบบ มาตรการสนับสนุนเปลี่ยนระบบการเกษตร /เปลี่ยนวิธีจัดการเศษวัสดุการเกษตร

- ระบบน้ำ
- มาตรการจูงใจ
- ตลาดคาร์บอนเครดิต
- ตลาดรับซื้อผลผลิต
- ระบบ GAP + PM 2.5 Free
- ระบบตรวจสอบย้อนกลับ
- ระบบ Payment for Ecosystem Service
- เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตร

ไฟในภาคเกษตร

เปลี่ยนระบบการเกษตร

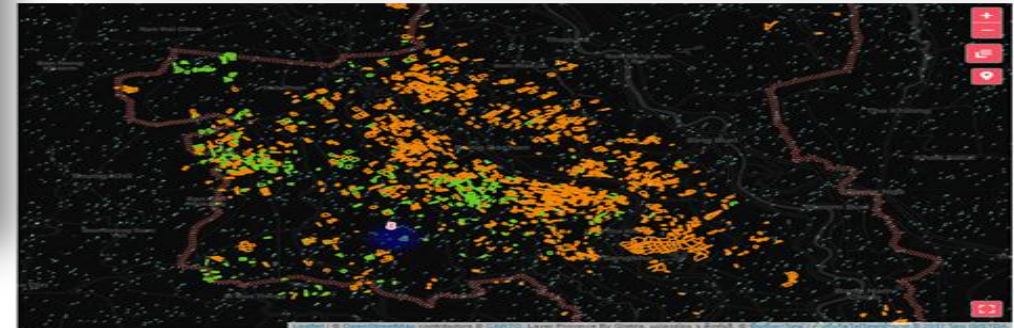
ไฟในภาคเกษตร

FLR349 ปักหมุดจังหวัดน่าน มุ่งสร้าง
โมเดลอาหารยั่งยืน พื้นที่ป่าต้นน้ำ

เปลี่ยนระบบการเกษตร

ไฟในภาคเกษตร

เปลี่ยนวิธีจัดการเศษวัสดุการเกษตร

ภาพแสดงพื้นที่ปลูกอ้อยที่ใช้แรงงานตัด
และรถตัด จังหวัดสิงห์บุรี

ระบบการตรวจสอบย้อนกลับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (Corn Traceability)

ตัวอย่างข้อมูลการลงทะเบียนแปลงเพาะปลูก

ชื่อ - นามสกุล

Vendor No. 2000

เลขบัตรประชาชน

เบอร์ติดต่อ

อีเมล

ลงทะเบียนผ่าน เบอร์โทรศัพท์

[+ เพิ่มเอกสารเพาะปลูก](#)

บทบาททั้งหมด

เกษตรกร

[ข้อมูลพื้นฐานเกษตรกร](#) อนุมัติ

เอกสารสิทธิ์ ทั้งหมด : 13

จดทะเบียน 0 อนุมัติ 13

ลงทะเบียน 0 ไม่อนุมัติ 0

เอกสารสิทธิ์

บ.ล. 4	18/11/2021	62676	อนุมัติ
บ.ล. 4	27/10/2022	62675	อนุมัติ
บ.ล. 4	27/10/2022	51792	อนุมัติ
บ.ล. 4	29/11/2021	62677	อนุมัติ
บ.ล. 4	29/11/2021	62675	อนุมัติ
บ.ล. 4	29/11/2021	51792	อนุมัติ
บ.ล. 4	24/08/2022	62676	อนุมัติ
บ.ล. 4	08/11/2022	62675	อนุมัติ
บ.ล. 4	08/11/2022	51792	อนุมัติ
บ.ล. 4	24/08/2022	62677	อนุมัติ

< 1 2 >

บ.ล. 4 อนุมัติ เลขที่เอกสารสิทธิ์ : 62676

สมาชิกในครัวเรือน

การถือครองที่ดินเพื่อ
mstnccs

การประกอบกิจกรรม
เพื่อ mstnccs

สถิติจุด

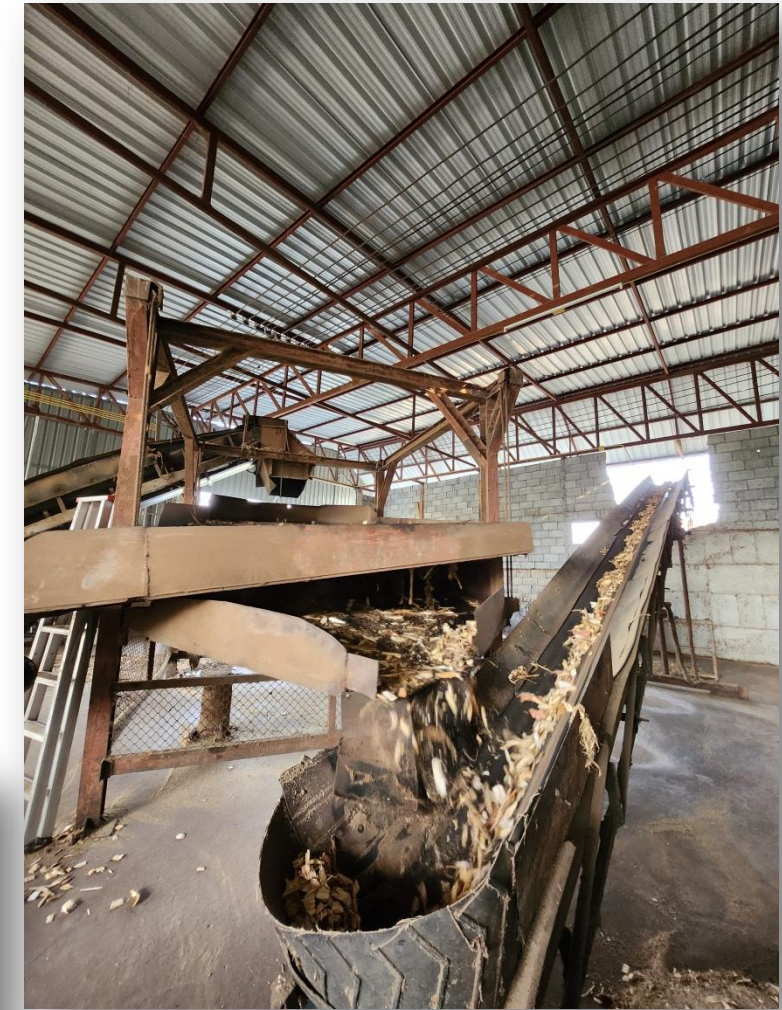
15,213

สองดีจุด

102,061

ไฟในภาคเกษตร

เปลี่ยนวิธีการ
เศษวัสดุการเกษตร

ไฟในภาคเกษตร

เชื้อเพลิงชีวมวล โรงไฟฟ้าแม่เมาะ

เปลี่ยนวิธีจัดการเศษวัสดุการเกษตร

ไฟในภาคเกษตร

ทำไมชาวนาต้องเผา ??

ไฟในป่า : แนวทาง เครื่องมือ และ ระบบสนับสนุน

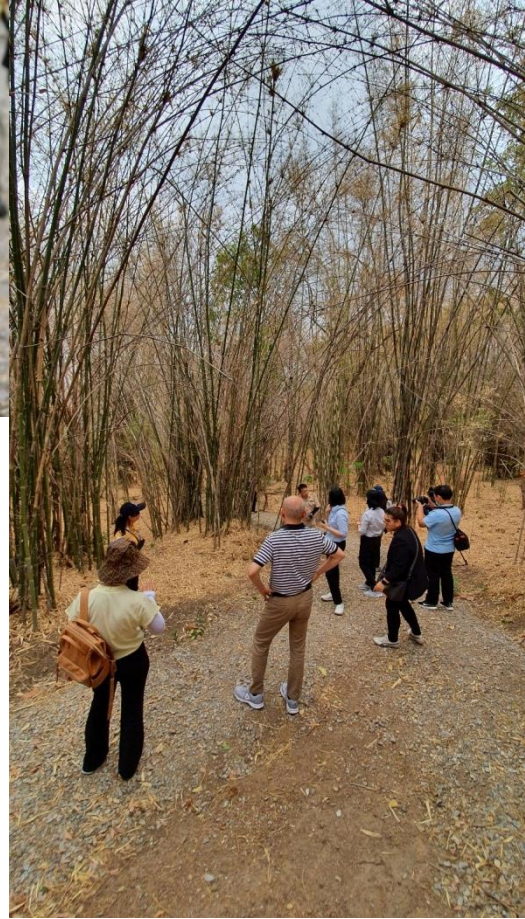
แนวทางการบริหารจัดการ

- ปรับเปลี่ยนอาชีพ
- กำหนดกติการ่วม รัฐ-ชุมชน
- ระบบการจัดการไฟ จัดการเชื้อเพลิง

เครื่องมือ และระบบสนับสนุน

1. การบริหารจัดการป่าชุมชน
2. กำหนดกติการ่วมระหว่างรัฐและชุมชนในการใช้ประโยชน์จากป่า
3. โครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตามกฎหมายอุทยานแห่งชาติ และกฎหมายสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
4. ระบบ มาตรการสนับสนุนปรับเปลี่ยนอาชีพ ลด/เลิกเผาป่า
 - มาตรการจูงใจทางเศรษฐศาสตร์
 - ระบบ Payment for Ecosystem Service
 - ตลาดคาร์บอนเครดิต
 - เทคโนโลยี นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์

ไฟในป่า

ป่าชุมชน บ้านต้นตอง จ.ลำปาง

ไฟในป่า

กติการ่วม รัฐ-ชุมชน การใช้ประโยชน์ทรัพยากรในป่า

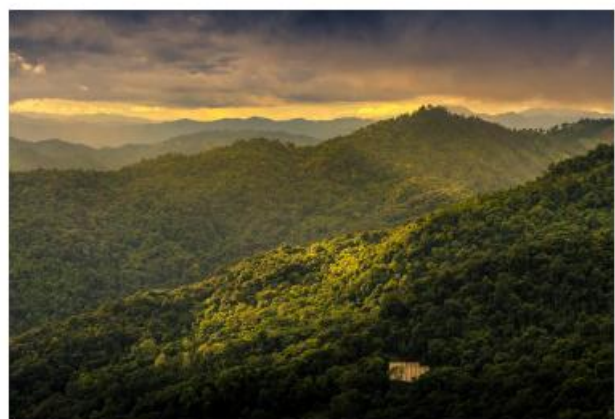
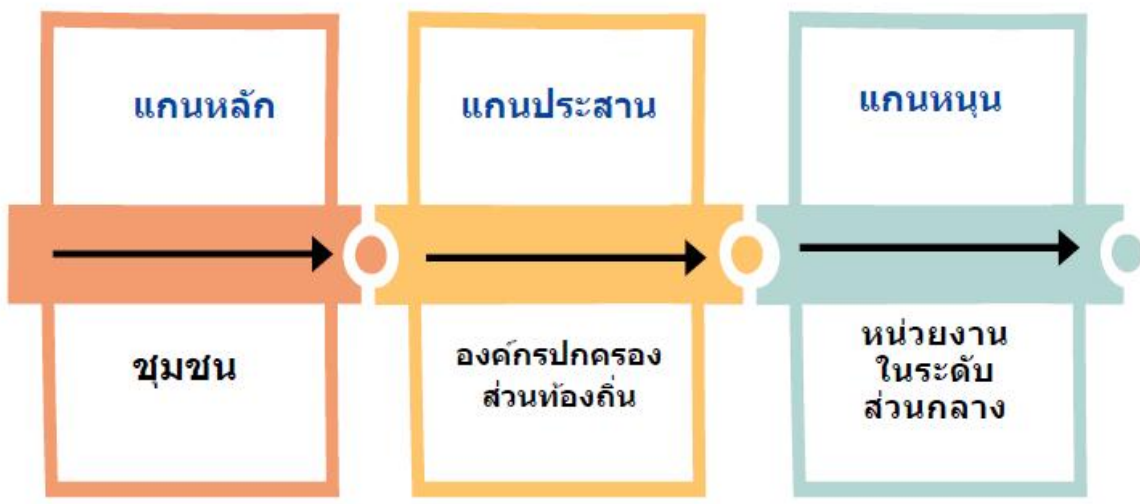
1 พื้นที่ปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ (Government Innovation lab)

- อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ – ปุย เน้นเรื่องการจัดการไฟในป่า
- อำเภอแม่แจ่ม เน้นเรื่องการจัดการไฟในป่าและไฟในพื้นที่การเกษตร

2 ลักษณะการดำเนินการ

- ทำสิ่งเดิมที่ดีอยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง
- ทดลองทำสิ่งใหม่ที่ต่างไปจากเดิม
- ทดลองทำสิ่งที่ไม่เคยทำ

3 แนวคิดหลักของการขับเคลื่อนพื้นที่ปฏิบัติ

Government Innovation Lab : อำเภอแม่แจ่ม

8. ชุดความรู้และงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการไฟ ไร่หมุนเวียน และการสื่อสารสาธารณะ

7. กลไกการบริหารจัดการ

- กลไกขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ Government Innovation Lab
- 1. คกก.อำนวยการ ภายใต้ คทง.บริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่า เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่แม่แจ่มอย่างครบวงจรและยั่งยืน
- 2. คณะทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่น PM 2.5
- ระบบงบประมาณแบบบูรณาการระหว่าง กรม - จังหวัด - อปท.

6. ตัวชี้วัด

- ระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ (แตกต่างกันใน 2 พื้นที่)
- วัด Input - Process - Output - Outcome แยกตาม Stakeholder ที่รับผิดชอบกิจกรรม
- มีการทำวิจัย เพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม

5. ระบบติดตาม

- เครื่องมือ เทคโนโลยี ติดตามความก้าวหน้า ผลการปฏิบัติงานตามแผน เช่น ดาวเทียม Low Cost Sensor

1. ระบบฐานข้อมูลและเครือข่าย

- การใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกัน ระหว่างหน่วยงาน
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนจัดการ PM 2.5

2. ไฟในพื้นที่ป่า

- ศึกษาสาเหตุการเกิดไฟ
- กำหนดกติกาเรื่องการใช้ประโยชน์จากป่า
- ส่งเสริมการจัดการร่วมในรูปแบบป่าชุมชน
- ชุมชนร่วมวางแผนจัดทำแนวทางป้องกัน /ดับไฟ ร่วมกับกรมอุทยานฯ /กรมป่าไม้
- กิจกรรมป้องกันและลดความเสี่ยงการเกิดไฟ
 - แนวกันไฟ
 - การบริหารจัดการเชื้อเพลิง
- การปรับเปลี่ยนอาชีพ

3. ไฟพื้นที่เกษตร

- ข้อมูลรายแปลง
- ข้อมูล TP-MAP
- ระบบเกษตรไม่เผา
 - เปลี่ยนระบบการปลูก/การเกษตร
 - เปลี่ยนวิธีจัดการเศษวัสดุการเกษตร
- ระบบสนับสนุนการปรับเปลี่ยน
 - PES, มาตรการจูงใจ,ระบบน้ำ ฯลฯ
- ระบบรับรอง GAP - PM 2.5 Free
- ระบบตรวจสอบย้อนกลับ
- ระบบการจัดการไฟ (FireD/Burn Check)
- กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนอย่างเป็นระบบ

4. พื้นที่ คทช.

- ระบบเกษตรแบบไม่เผา
- กำหนดเงื่อนไขการได้สิทธิการใช้ประโยชน์ที่ดิน

Government Innovation Lab : อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย

8. ชุดความรู้และงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการไฟ ไร่หมุนเวียน และการสื่อสารสาธารณะ

7. กลไกการบริหารจัดการ

- กลไกขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ Government Innovation Lab - คณะทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่น PM 2.5 ภายใต้คณะกรรมการบริหารอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย
- ระบบงบประมาณแบบบูรณาการระหว่าง กรม-จังหวัด-อปท.

6. ตัวชี้วัด

- ระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ (แตกต่างกันใน 2 พื้นที่)
- วัด Input - Process - Output - Outcome
- แยกตาม Stakeholder ที่รับผิดชอบกิจกรรม
- มีการทำวิจัย เพื่อกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสม

5. ระบบติดตาม

- เครื่องมือ เทคโนโลยี ติดตามความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานตามแผน เช่น ดาวเทียม Low Cost Sensor

4. ไฟจากพื้นที่รอบนอก

- ศึกษาศาเหตุการเกิดไฟ
- การจัดการไฟจาก 3 พื้นที่ประชิด : บ้านปง หางดง แมริม

1. ระบบฐานข้อมูลและเครือข่าย

- การใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกัน ระหว่างหน่วยงาน
- การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนจัดการ PM 2.5

2. ไฟในพื้นที่ป่า

- ศึกษาศาเหตุการเกิดไฟ
- กำหนดกติกาเรื่องการใช้ประโยชน์จากป่า ตามมาตรา 65
- ชุมชนร่วมวางแผนจัดทำแนวทางป้องกัน /ดับไฟกับอุทยาน
- กิจกรรมป้องกันและลดความเสี่ยงการเกิดไฟ
 - แนวกันไฟ
 - การบริหารจัดการเชื้อเพลิง
- การปรับเปลี่ยนอาชีพ
- ผลักดันการออกพระราชกฤษฎีกา ตามมาตรา 64 และ 65 ของกรมอุทยานแห่งชาติ

3. ไฟพื้นที่เกษตร

- ข้อมูลรายแปลง
- ข้อมูล TP-MAP
- ระบบเกษตรไม่เผา
 - เปลี่ยนระบบการปลูก/การเกษตร
 - เปลี่ยนวิธีจัดการเศษวัสดุการเกษตร
- ระบบสนับสนุนการปรับเปลี่ยน
 - PES,มาตรการจูงใจ,ระบบน้ำ ฯลฯ
- ระบบรับรอง GAP - PM 2.5 Free
- ระบบตรวจสอบย้อนกลับ
- ระบบการจัดการไฟ (FireD/Burn Check)

เครื่องมือ มาตรการ เพื่อบริหารจัดการอากาศสะอาด

1.แหล่งกำเนิด	2.แนวทางแก้ไข	3.เครื่องมือ มาตรการ		4.เครื่องมือ มาตรการ โดยรวม
		ช่วงปกติ	ช่วงรุนแรง	
ไฟในป่า	<ul style="list-style-type: none"> ปรับเปลี่ยนอาชีพ กำหนดกติการ่วมในการใช้ประโยชน์จากป่า 	<ul style="list-style-type: none"> ป่าชุมชน PES ตลาดคาร์บอน บริหารจัดการเชื้อเพลิง 	<ul style="list-style-type: none"> ประกาศเขตประสบมลพิษ แผนปฏิบัติการลดและขจัดปัญหาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> นโยบายและแผนแม่บท แผนปฏิบัติการเพื่ออากาศสะอาด ระบบติดตามข้อมูลคุณภาพอากาศ ดัชนีคุณภาพอากาศสะอาด มาตรฐานอากาศสะอาด
เกษตรกรรม	<ul style="list-style-type: none"> เปลี่ยนระบบการเกษตร เปลี่ยนวิธีจัดการเศษวัสดุการเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> ระบบตรวจสอบย้อนกลับ GAP PM 2.5 Free PES ตลาดคาร์บอน Burn Check 	<ul style="list-style-type: none"> ประกาศเขตประสบมลพิษ แผนปฏิบัติการลดและขจัดปัญหาฯ 	
อุตสาหกรรม	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดมาตรฐาน PM 2.5 ปลายปล่อง 	<ul style="list-style-type: none"> ใบอนุญาตระบายมลพิษในอากาศ ค่าธรรมเนียมการระบายมลพิษ หลักประกันความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม 	<ul style="list-style-type: none"> แผนปฏิบัติการลดและขจัดปัญหาฯ 	
คมนาคม ขนส่ง	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการใช้รถสาธารณะ สนับสนุนรถ EV 	<ul style="list-style-type: none"> ใบอนุญาตขับขี่ มาตรฐานไอเสียรถยนต์ 	<ul style="list-style-type: none"> ระบบการสื่อสาร ลดการเดินทาง 	
การก่อสร้าง	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงมาตรการในการจัดทำรายงาน EIA/COP 	<ul style="list-style-type: none"> EIA Monitoring & Enforcement 		
ฝุ่นข้ามแดน	<ul style="list-style-type: none"> Firefighter Network 	<ul style="list-style-type: none"> Risk Map Data Monitoring Platform 		